

Nro. 35.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indált Bétsből Kedden Május 5-ik napján 1812-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é t s.

Az esztendőnek leg szebb, leg kívánatosabb, leg kellemetesebb hólnapja igen szép meleg és gyönyörűséges napokkal köszönt bé hozzánk, melly annyival nagyobb vígasztalásunkra szolgál, mivel a' múlt hosszú, kemény, szüntelen változó, és sok nyavalyákat szülő telet nagyon meguntuk. Most már szép zöld köntösben öltözvén a' természet, nem győzzük szemünket annak nézésével hizlalni. A' tsevegő madarak is szép tsevegésekkel gyönyörködteik fülleinket, 's minket arra emlékeztetnek, hogy a' hosszas álomban volt természetnek megújulásáért a' természetünknek sok háláadással tartozunk.

M m

Egy Magyar Országi Pap, a' ki nevezeteni nem akar, bankó tzedulákban 200 forintot küldött, önkényén való adomány gyanánt, a' Státus sok szükségeinek néminémüképen való felségítésére, melyet Felséges Urunk nem csak kegyelmesen elfogadni, hanem egyszersmind maga jó tettését egy kabinetbéli írásában a' Fels. Cs. Kir. Udvari Kamara által nékie tudtára adatni méltóztatott.

Az itt kiadatni szokott új katona újság leveleknek negyedik kötetjében, a' múlt Mártzius hólnapjában, a' Fels. Csász. Kir. Armádiánál következő változások történtek.

I. Meghóltak : Penzionatus Generál Major *Bojakowsky*; Penzionatns Obersterek: *Mara* felső Szöllős *Palaka*, *Andujar*, és *Mathieu*; *Wetzelsberg* Obristlajtinant, és a' Pionier corpsnak Kommendánsa, *Damnitz* és *Bourchin* pensionatus Obristlajtinántok; *Rösling*, *Obst*, *Macquire*, *Wurm*, *Zergollern*, *Leutzendorf*, *Orsy*, és *Mohr* pensionatus Fő Strázsamesterek.

II. Penzióba tétettek: Feld Marsal Lajtinant *Khesevich*, Oberster Szombathelyi a' János Fő Hertzeg dragonyos Regementéből, General Major titulussal; Oberster *Billek* a' Horváth Országi katona törvényszéknek előülője; Obristlajtinant *Meroantin*, a' Ferdinand korona Hertzeg Regementéből; *Melchior* a' Czartoriskiéből, és Kapitány *Kunze* a' Cseh Országi Artilléria Kerületből Fő Strázsamester titulussal.

III. Fellyebb való tisztségre emeltettek, és más regementekhez tétettek által: *Banitz* a' Ferdinang Fő Hertzeg vasas regementéből, és *Bayerwek* az *Albert* Hertzeg vasas regementéből Ob-

ristlajtnantokká tétettek; *Debaut* pansionatus General Major Péterwáradí Commendásá; *Fitzgerald* a' Császár könnyűszerű lovas regimentéből való Fő Strázsamester Obristlajtnántá; *Gallois* az Albert hertzeg vasas regimentéből való Obristlajtnant, Obersterré, és a' Vincent könnyűszerű lovas regimentének Kommendásává; *Güdenau* a' Hohenloe dragonyos Regimentéből való Fő Strázsamester; és Károly Fő Hertzeg Adjutánsa szám felett való Obristlajtnántá; Feldmarsal Lajtnánt *Gyulay* Warasdi General Komendásá; *Haller* a' Rudolf fő Hertzeg Regimentjének szám felett való Fő Strázsamestere, a' Ferron regimentjének valóságos Fő Strázsamesterévé; *Henkel* az Oreilly K. Sz. lovas regimentjének Fő Strázsamestere, a' Galliciai Stáb dragonyos osztálynak Kommendásává; *Kapaun* a' Vincent K. Sz. lovas regimentjénél Fő Strázsamester Obristlajtnántá; F. Marsal Lajtnant, és a' Cs. K. hadi Kantzelláriának Tanátsosa *Klenau*, Csász. Kir. titkos Tanátsossá; *Legedich* a' Császár vasas regimentjénél számfelett való Fő Strázsamester az Oreilly K. Sz. lovas Regimentjénél valóságos Fő Strázsamesterré; *Máriassy* General Major Pesti Brigadiros Generalissá; *Marziani* pansionatus General Major Tóth Országi Brigadirossá; *Pögler* Lambachi Platz - Majorrá; *Regelsberg* a' Knesevich dragonyos regimentnél szám felett való Fő Strázsamester valóságos Fő Strázsamesterré; *Schlechter* Bétsi Platz - Majorrá; *Schuster* a' János Fő Hertzeg dragonyos regimentnél számfelett való Fő Strázsamester ugyan annál Obristlajtnántá; *Seothal* a' Benyowsky regimentjénél számfelett való Oberster, a' Schumbser re-

gementjének Kommandánsává; *Spentz* a' Savoja dragonos regementnek Fő Strázsamestere Obristlajtinántá; *Süek* a' János Fő Hertzeg dr. Regementénél Obristlajtinant, ugyan annál Obersterré és regement kommandánsá; *Thurn* a' József Fő Hertzeg huszár regementjénél számfellett való Fő Strázsamester, valóságos Fő Strázsamesterré; *Weisz* General Major és Toth Országi Brigadiros Tesseni brigadirossá; végre *Wimpfen* pensionatus Obristlajtinant a' Bádeni fürdő háznak Kommandánsává.

Magyar Ország.

Sopronyból April. 29-ik napján. Ezen hólnap 26-dikán különös exament tartottak azon nemes ifjak, kik itt Sopronyban, nagy méltóságú Gróf *Festetics György* Csász. Kir. titkos Tanácsos Ur Eő Excellentiája Stipendiariusában neveltetnek. Meg tisztelték ezen próbatételt Fő Tisztelendő *Berghöfer* Apátúr, a' T. T. Evangélikus Prédikátor Urak, a' Kir. Katolikum Gimnasiunak Professorai, és más több tudós Urak a' papi és világi rendből. Nagy meg elégedéssel halgatták a' Német és Frantzia nyelven, és az orthographiában adott feleleteket, és jó ízléssel válogatott német és frantzia declamatiókat folyó beszédben és versekben, *Rúmi*, *Kár* és *Knöps* nyelvtanító Urak igazgatások alatt. A' nyoltz Stipendiátusok között öten eminensek voltak, tudniillik *Domján Imre*, *Tuboli Mihály*, *Horváth Farkas*, *Horváth Ferentz*, és *Barthodeiszky*. — Az eminensek a' nagy Méltóságú Grófnak rendelése szerint jeles jutalmakat, nem különben az ő Tanítóik, *Rúmy* és *Kár* Professor Urak; *Knöps* a' Frantzia nyelvnek mestere, *Sövegyártó*

Préfektus Úr, és *Mojzer László* érdemes Regen^s Úr szép ajándékokat kaptak.

Rumi Károly György a' Sopronyi Evangelicum Gymnasiumban a' Filozofiának Professora, az ő Austriai Birodalomról írt topographico Statisticai Lexiconjáért, a' Fels. Prussziai Királytól III. *Fridrik Wilhelm*től a' múlt Januárius hónapban saját keze aláírásával írt levelet vett.

Fájdalommal kell említenünk, hogy Nemes Hazánknak Dunán túl való kerületében a' zsiványok meg szaporodván sok gonózságot visznek yégbe. Nevezetessen Tek. Somogy Vármegyében Martzal mellett, egy vásárról haza felé ment Zsidót két falusi lakos meg támadván, egyik a' lovait meg állította, a' másik pedig sok fenyegetések közt tőlle pénzt kért; de a' Zsidó, midőn a' pénzt kebeléből kihúzni láttatott volna, egy pisztolyt vett ki, 's avval a' megtámadót agyon lötte, mellyen a' másik meg rettenvén el futott, de a' Zsidónak 's kotsisának le írásából tsakugyan kitudódott. — A' Csóka hegynél három Zsidó három kotsisokkal együtt agyon veretett, holt testeik a' kotsikhoz rakatván a' vászon portékák azokról el vétettek, de a' posztók azokon meg hagyattak. — Ezen a' tájon az úton álló haranják a' katona ordinántzot is meg támadták, 's tőlle a' lovát elvették.

Nagy Britannia.

A' Windsori tudósítások szerint, sem jobb sem rosszabb állapotban nints a' Király, hanem jól eszik, iszik, aluszik, és sétálgat a' magá szobájában, és azon Királyi palota kertjében, gyakorta egész órákig beszélget a' körülötte levőkkel, de mindenkor zavarodva, igen ritkán

hevesedik fel indulatja, azok a személyek, a kik arra alkalmatosságot szolgáltathatnak, Eő Felsége eleibe nem botsáttatván.

Melly kevés kedvességben légyen az Angliái Regens Hertzeg az antiministeriális részen lévők-nél azon időtől fogva, hogy *Perceval* ministert eddig viselt hivataljában meg hagyta, tsak abból is világos, hogy egy vendégségben a beteg Királyért üresítettven ki a boros poharak sok *vivat* kiáltások hallattak; de midőn a Regens Hertzeg egészségéért ittak volna, nagy halgatás vólt, nem tsak, hanem még ki is pissegették azokat, a kik azt mívelték, nem szenvedhetvén ők azt, hogy a regens Hertzeg őket reménységben meg tsalta. Mindnyájan azt hitték, hogy az előbbi ministerek hivataljoktól meg fosztatni, s helyettek mások ő közzülök fognak választatni.

Lord Melville ismét a teugeri dolgokra ügyelő Tanátsnak Ministerévé tétetett, a ki a néhai *Pitt* ministersége alatt nagy gyámolítója vólt az ő proiectuminak, de annak halála után az ő tekintete is meg tsökkent, minekutánna mind magát, mind rokonit penziókkal, és nagy jövedelmű hivatalokkal meg gazdagította volna. Az ő eszteadónként való jövedelme 11 ezer font sterlingre (110 ezer forintra) tétetik.

Az Edinburgi kereskedők egy instántziát adtak bé a Parlamentumnak, mellyben azt kéri, hogy nékiek is szabad legyen a Napkeleti Indiával kereskedni. Hihetőképén a több nevezetesebb kereskedő városok is követni fogják az ő példájokat.

Olasz Ország.

A' Majlandi vólt híres apatikarius, most pedig oda való Szenátor *Dandolo Vince* Úr, a' ki a' Spanyol Országi leg szebb és leg finomabb gyapjú juhoknak, az úgy nevezett *Merinosoknak* Olasz Országba való bévitelek által a' juh nevelést megnemesítette, nem régiben egy tudós könyveiskét adott ki, mellynek rövid foglalatja a' kövekezendőkből áll: A' felső Olasz Országi levegő igen kedvező a' szőlőtőkéknek; még is mindazáltal 5 milliom livert fizetünk külső országi borokért esztendőnként, alkalmatlanok lévén a' szőlőből és mustból olly bort készíteni, melly több esztendőkig meg nem romol. (A' lira Olasz Országi ezüst pénz, de nem minden tartományban egyenlő betse van. *Bononiában* 24, *Florentziában*, *Genovában*, *Livornóban* 19, *Luckában* 16, *Majlandban* 17, *Szardiniában* 26, *Velenzében* 11 krajtzárban jár). — Vágni való marháért minden esztendőben 9 milliom lirát adunk szomszédjainknak, holott sok hegyes völgyes osztályainkban zsíros legelő mezeink találhatnának. Minden esztendőben 18 milliomot adunk a' külföldieknek olajért, és még is senki sem gondolkozik az olaj termő fűveknek plántálásokról. — A' külföldi viaszért, minden esztendőben 3 milliom lirát fizetünk, holott az Olasz Országi mezőségeen annyi viaszt gyűjthetnének a' méhek, melly egész Európának elegendő volna. — A' külföldi posztóért és másféle gyapjúból tsinált portékáért több milliomokat fizetünk az idegen nemzeteknek, mellyeket országunkban megtarthatnánk; ilyenképpen leg alább 50 milliom lirát fizetünk másoknak esztendőnként; ellenben

mi a' mi búzánkért, riskásánkért, és nyers selymünkért alig veszünk bé 19 milliomot. — Ebben az írásában azt is meg írja *Dandolo* Ur mi módon lehessen Olasz Ország terméseit meg jobbitani, 's miként helyen az indústriának, az az, az iparkodásnak, új kútfejeket nyitni. Egyszers mind arra unszollya a' tehetősebb mezei gazdákat, hogy e' pontban másoknak jó példával megnyenek elő, 's annál fogva a' kormányszéknek köz haszonra tzelző igyekezetét miként boldogítsák. Különösen igyekezzenek magokat Angliának útálatos szolgasága alól meg szabadítani.

A' Nápolyi hivatal szerint való tudósítások szerint, a' Sziciliában lévő Angliai Minister *Lord Bentinck* azon Ország Karjait és Rendjeit Palermóba öszve gyűjtette a' végre, hogy új constitutiót készítsenek magoknak. Milyen formába fog ez a' constitutio öntetni, a' jövendő idő meg fogja mutatni. Mind ezekből azt a' következtést lehet kihúzni, hogy Anglia azon Országot vagy maga tulajdonává tenni, vagy magától való függésben tartani igyekezik.

A' Nápolyi tudósításokból azt is olvassuk, hogy az Anglusok oly szorossan vigyáznak a' Kalabriával által ellenben lévő Sziciliai tengeri partokon, hogy még a' halászoknak sem szabad a' tenger partoktól egy fertály óráni messzeségnél tovább a' tengerbe bellyebb menni, különben az ott kiállított ágyúzó salupok tüzet adnak reájok. Illyenképpen lehetetlen onnan bizonyos tudósításokat venni. — A' Messinai kikötőhelyben sok ágyúzó salupok, és másféle apróbb hajók és néhány Anglus fregatok is vannak; ellen,

ben a' hadakozó hajók mind eltávoztak, tulajdon tapasztalásaikból tudván azt az Anglusok, hogy az illy nagy hajóknak kevés hasznokat lehet venni a' szoros tengerekben.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Csász. ármadiának hadi készületeiről és mozgásairól következőképen szólnak a' 19-dik Mártziusi Petersburgi tudósítások: — „Egyetlen egy nap sem múlik el, hogy itten hadi seregek ne marsiroznának keresztül, mindeniket meg szokta a' Császár mustrálni, és a' katonaság közt, a' strázsamesterektől kezdvén alá felé, kenyeret, húst, pálinkát, és pénzt ki osztogattatni. A' testőrző regementek is, mellyek közzé a' Fimlandiai új regement is számláltatik, már el marsiroztak.

Egy más Petersburgi közönséges Zsurnál e tárgyról így szöll: „Nem régiben Pétersburgba hívtak az Orosz Lengyel Országi és Lithvaniai helytartók. — *Benningsen* és *Kutusow* Generálisok fő kommandirozó vezérekké tétettek. — A' Preobrashenski, Semonovi, és Izmaelovi regementek, mellyek nem régiben Pétersburgból ki marsiroztak, azok a' régi garda regementek, mellyeket *I. Péter* Orosz Császár a' *Steritizereknek*, (az az, azoknak a' 40000 főből álló Orosz gyalog seregeknek, a' kik a' Török Jantsárokhoz hasonlók voltak, és sok törvénytelen séget's kegyetlenséget vittek végbe, és mind az uralkodó fejedelmeket, mind azon birodalmat gyakran veszedelembé ejtették,) fel állított, és a' Moskau városa szomszédtságában volt három Császári palotákiól nevezte. — Az elsőb, tudniillik, a' Preobrashenski eleinte 50 nemes ifjakkól állott,

kiket I. Péter Császár maga gyakorlott a' fegyverben, 's köztök dobos volt. Ez a' nemes kompanya apródonként meg szaporíttatván egész regement lett belőlle. Ezek voltak az Orosz új armádiának törzsökei, és az Orosz Birodalomban azután következett revoluziókban hasonlók voltak a' Római Pretorianusokhoz, a' kik a' Római Császárokat hol meg fosztották az uralkodó székektől, hol másokat ültettek abba bé.

Török Birodalom.

Az Orosz Birodalom, és a' Féayes Porta közt való háborúról következőképen szólnak a' 10 Mártziusi Konstantinápolyi tudósítások: Tíz nappal ennekelőtte, egy Tatár (így neveztetnek a' Török Birodalomban a' kurirok) érkezett ide a' Nagy Vezértől olly híradással, hogy az Oroszok Sistow és Silistria mellett a' dunán által jöttek, de hogy egynéhány óráig tartott pusztítások után azon folyóvízen ismét által mentek. Értésére esvén a' Török Nagy Vezérnek ez a' dolog, leg ottan a' szükséges rendeléseket megtette, ne hogy újabb próbát tegyenek az Oroszok. — 14 nap alatt sok Frantzia kurirok jöttek ide Párisból. — A' nagy Úr, az az, az uralkodó Zultán, és a' Diván, az az, a' ministerium állhatatosan meg maradnak azon feltételek mellett, hogy az Oroszokkal való háborút egész erővel folytassák. — Az ide való kikötőhelyben lévő Török hajósereg nagyon szaporíttatik, olly feltétellel, hogy a' jövő nyáron valamelly titkos próbát teheessen; úgy látszik, hogy ezen tengeri készületnek leg főbb tárgya Krimziának vissza vétele legyen, mellynek el vesztését mai napiglan sem felejtethi el a' Féayes Porta.

A' Párisi Zsuruálok szerint, sok népet verbuálnak a' muzulmannok Konstantzinápolyban, hogy annál fogva minden hadi seregeket meg tölthessenek. Néhány hetek múlva a' Török hajsereg is kivezik a' fekete tengerbe, a' dardanel lák (így neveztetnek azok a' két erős Török Országai várak, mellyek a' Galliopolisi szoros tengerben vannak, mellynek egyike Ásiában, a' másika Európában fekszik, és az első Natoliai az utolsó Romániai kastélynak neveztetik, mind a' kettő mintegy 30 mérföldre fekszik Konstantzinápolytól) a' leg jobbjélelmező állapotban tételnek azon esetre, ha a' Török Birodalom és Anglia Ország közt valamiképen háború támadna, melly nem messze leani láttatik. A' rendkívül való hadi költségre nézve új adó vettetett ki, a' tartománybéli Basák is szoros parantsolatot vettek az eránt, hogy azon summa pénzt, mellyel a' Birodalom Kints-tarának tartoznak, minden további halasztás nélkül fizessék meg.

Az északi Európában támadandó háborúról.

Valamint egy részről a' Frantzia, úgy más részről az Orosz Birodalmak rettentő hadi készületeket tesznek egymás ellen, és magok meg erőltetésével is igyekeznek egymásnak ártani. A' mint már ennekelőtte is meg mondtam, 600000 főből álló Frantzia ármádia (ide számláltatván a' Rénusi szövetséghez tartozó Fejedelmeknek hadi seregeik is) marsirozik Lengyel Országban a' Vistula folyóvízhez, mellyen egynéhány hidak készíttetnek, és a' Warsai már készern is van. Ezt a' roppant ármádiát maga fogja Napoleon Császár vezérelni. Ő alatta vezérlenek az Elchingeni, és Eckmüllli Hertzsegek,

sőt a' mint mondják, Masal *Massena* is (az elsőbb *Ney*, az utolsóbb *Dououst* Frantzia Marsalok. Az utolsóbb az Austerlitzī, és Jénai ütközetekben nagy hírt nevet szerzett magának, és ő vólt az, a' ki az Austerlitzī ütközetben az Orosz ármádiát oldalról meg támadta, meg futamtatta, és az Austerlitzī halas tavakhoz szorította, 's azokba sokakat el vésztegetett. — A' Weszfáliai Király *Jeromos Napoleon* is sógorának *Pal* Würtembergi Királyi Hertzeg társaságában, Warsauban megérkezett, 's oda várja a' bátyját *Napoleon Császár* is nem sokára, a' ki, a' mint a' készülétek mutatták, nem fogja az ellenséggel leendő ütközetét hosszú időre halasztani.

Más részről az Orosz Birodalom sem nézi bé hunyt szemekkel a' *Napoleon Császár* rettentő hadi készüléteit, ott is számos hadi seregek öltöztetnek fegyverbe. A' birodalomban ki szedett új katonáknak, és a' régieknek hét vagy nyolcz száz ezer emberre tétetik a' számok, a' kik, a' mint közönségesen tudva vagyon, erős, izmos, hideghez meleghez, éhséghez szomjúsághoz, és minden hadi nyomorúságokhoz szokott emberek. — Ezek az Orosz hadi seregek, a' mint a' Lengyel Országi tudósítások tartják, három ármádiára, úgymint, első és második napnyúgoti, és Dunamellyéki ármádiákra osztattak fel. Az első és az északi környékeknek védelmezésekre rendeltetett ármádia, a' mostani hadi minister *Barclai de Tolli* gyalogság Generálissa vezérlésére bízott; a' második és a' Lengyel Országi határok ellen rendeltetett ármádia *Bagratiou* hertzegré, a' dunamellyéki és Törökök ellen hada-

közé armádia, mint eddig is, *Kutusow* Feldmarsallra.

Egy Berlii Zsurnál, következő jegyzéseket adott ki ezekről a' most említett Orosz hadi vezérekről: Az első, úgy mond, *Barclai de Tolly* 51 esztendőes ember, egy Frantzia polgári familiából való, de a' ki 1806 és 1807-ik esztendőben a' Generál *Benigsen* vezérlése alatt vitézi bátorságára és okos hadi tetteire nézve magát nagyon megkülömböztette, eddig ugyan még semmi fő vezérlés reá nem bízott; de még is hadi talentomira nézve hadi miniszternek tétetett. — Hertzog *Bagratiou*, születésére nézve Georgiai hertzog, 50 esztendőn felül való, a' ki néhai *Souwarow* Feldmarsal vezérlése alatt, a' Törökök és Lengyelek, Olaszországban a' Frantziák, 's végre 1806 ik esztendőben a' Svékusok ellen szolgált. Később, tudniillik 1809-ik esztendőben, a' Törökök ellen való háborúban, az Orosz armádiának fő vezérévé tétetett, de a' magá megkülömböztetésére semmi alkalmatossága nem volt.

A' fent feljegyzett három Orosz armádián kívül, két reserva, az az, tartalék armádia, és egy reserva szemén tartó vagy vígyázó armádia állttatott ki. Ezen armádiának fő vezérévé lovaság Generálisa *Tormaszow* tétetődött, ő alatta *Sacken*, *Nadt*, és *Pustsin* Generálisok kommandiroznak. Az első reserva armádia, hat gyalog, 's 8 lovas osztályokból, és tíz ártilléria kompániákból áll. A' második reserva armádia, öt gyalog, 's három lovas osztályokból, és tíz kompánia ártillericistákból fog össze szerkeztetni; végtére a' vígyázó reserva armádia öt gyalog 's két lovas osztályokra, és tíz kompánia ártill-

léristákra tétetik. — Azonban noha ezek a nagy hadi készülétek szüntelen tétetnek, még is mindazáltal, mivel még most is szüntelen jönnek mennek a kurirok Páris és Pétersburg közt, a békesség meg maradásához egy kevés reménység lehet, azon esetre bizonyosan, ha az Anglus kereskedő hajók az Orosz Birodalombéli kikötőhelyekből ki fognak rekesztetoi. Ílly módon az Anglusok is meg aláztatván, kénytelenek lennének a közönséges békességnek, melyenn néhai *IV. Henrik* Frantzia nagy Király is munkálódott, de életétől *Ravalliák Ferentz* által meg fosztatván tökéletességre nem vihetett, helyt adni.

Elegyes Dolgok.

A Raguzai Hertzeg, Fr. Marsal Marmont ármádiájánál egy olly órló aikotmány találtatott fel, melly noha vasból és atzélból van készítve, még is 17 fontnál többet nem nyom, minden órában 50 font liasztet lehet abban órteni, minden asztalra, és a marsban minden szekérre rá lehet srófolni, és egy embernél több annak forgozására nem kívántatik. A nevezett Fr. Marsal a maga vezérlése alatt lévő ármádiánál minden kompaniának, egy illy malmot készítettett, s minden kompania maga süt magának kenyeret és tzvibakot. Egy olly Országban, mint Spanyol Ország, a hol a nyári hévség miatt a folyóvizek és partak nagyon kiszáradtak, és a hol az éllenség maga után minden malmokat meg szokott gyótani, az illy mesterséges kézi malmokra nagy szükség vagon.

Nem régiben egy *Pinedo* nevű gazdag zsidó holt meg Amsterdamban, a ki a Hágai keresztyen ekklézsiáknak és árva házaknak, egyen egyen

tíz ezer forintot, és minden szomszédjainak, a kik az ő temetésére meg jelentek 100 aranya hagyott.

A Pétersburgi Kormányzók tíz ezer rubelből álló jutalmat ígért annak, a ki a *Kirchhof* tudós Akadémikus példája szerint a keményítős-ből óltsó-árron nádmézket készít, 's abból egynéhány fontot, az avval való bánásnak módját leírván, a Kormányzókknak meg küldi.

Dánia Országi nagy híré és tapasztalású tudós *Buch Leopold*, a ki az elmúlt esztendőben egész Norvégiát és Laplandiát bójárta, utazásáról ki adott munkájában azt a módot is leírja, melly szerint az oda való nagy sasok, a tenger partjai mellett a leg nagyobb 's leg erősebb ökröket is lábokról le verik, 's azoknak húsát meg emésztik. Tudniillik azok a sasok a tenger vizébe le rohanván, tollaikat meg áztatják, 's azután a tenger partján lévő homokban mind addig hempelyégnék, míg szárnyaikat a homokkal egészen befedik. Azután fel emelkedvén a levegőbe, a kinézett baromnak szemek közzé hánnyák a homokot, meg vakíttják, azután szárnyaikkal szüntelen tsapdossák, hegyen völgyön egyaránt űzik, mind addig, míg a szegény állat egészen elfáradván lábáról le esik, a sasok pedig szeméit ki ásván, meg nyúzzák, 's meg eszik.

A múlt Április 11-dik napján költ Cs. Kir. decretum szerint 147 könyvnyomtató műhelynek több nem marad Olaszországban. Ezek közül 18 Majlandban, 18 Velentzében, 6 Veronában, 3 Ferrarában, 4 Paduában, 4 Brestiában, 3 Ankonában, 3 Paviában, 3 Udinében, 6 Bologná-

ban fog lenni. -- A' közelebb múlt Aprilisnek 15-ik napján, a' Lipsiai országos vásárban egy Zsidótól sok drága köveket loptak el, azok közt egy 14 karatot nyomó zafirkövet. Annak, a' ki a' tolvajt béjelti, 50 arany ígértetett jutalomúl.

Másodszori Híradás.

Szabad Királyi Komárom városában lévő Csász. Kir. Privilegiált Assecurans Társaság részéről jelentetik, hogy ezen privilegiált Assecurans Társaság tovább is fenn tartja a' maga lételetét, és mindennemű régi állapottyában tökéletesen megmaradott, azzal az hozzá adással, hogy a' maga kassa fundusát az eddig volt régi Bankókból mostani folyó Váltóczédulákra által váltóztatta legyen.

Mellyre való nézve a' melly Kereskedő és Hajós Uraknak eltökélt szándékjok leszen hajóikat vagy gabónájokat assecuráltatni, tessék magokat Szabad Királyi Komárom városában lévő Privilegiált Assecurans Társaság Cancelláriáján akár személyyesen, akár pedig Postán Frankón erga recepisse jelenteni. --

Költ Komáromban Aprilis 15-dik napján, 1812 eszt.

Másodszori Tudósítás.

Minden rendbéli személyeknek tudtára adatik, hogy T. N. Győr Vármegyében, Sz. Mártony mező városában egy aprobatu szem-orvos Braun János lakik, a' ki sok száz világtalan személyeket, és azok között vakon született gyermekeket is szerentsésszen meg gyógyított. Azért mind azok, a' kik segítségével élni akarnak, magokat nálla bátran jelenthetik. Ha lehet é rajtuk segíteni? Ó mindjárt meg fogja határozni; de a' gyógyíthatóktól is mind addig, míg látásokat meg nem nyerik, jutalmat nem kíván. Kvártély a' patienszeknek adattatni fog.

D. D. S.